

Dosarul nr. 2ra-2093/19

Instanța de fond: Judecătoria Bălți, sediul Central – E. Balan

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți – I. Grosu, A. Garbuz, A, Ciobanu

ÎNCHEIERE

13 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Victor Burduh
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de către Procuratura Generală și
Ministerul Justiției,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Serghei Egorov
împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu privire
la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de
urmărire penală și ale procuraturii,

împotriva deciziei din data de 08 august 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care
s-au respins apelurile declarate de către Ministerul Justiției și de către Procuratura
Generală, s-a menținut hotărârea din data de 11 februarie 2019 a Judecătoriei Bălți,
sediul Central,

constată:

La 12 decembrie 2018 Serghei Egorov a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală, prin care
a solicitat încasarea venitului ratat în mărime de 27 000 lei și a prejudiciului moral în
mărime de 50 000 lei.

În motivarea cererii de chemare în judecată Serghei Egorov a indicat că la 30
noiembrie 2014 în privința acestuia a fost pornită urmărirea penală pe faptul comiterii
infrațiunii prevăzute la art.188, alin.(5) din Codul penal. La 31 ianuarie 2015, ora
11:30 a fost reținut în mun. Bălți de către ofițerul de UP al IP Rîșcani.

La 02 februarie 2015 în privința învinutului Serghei Egorov a fost aplicată măsura
preventivă arest pe un termen de 30 de zile, până la data de 02 martie 2015, ora 09:00.

Măsura preventivă arestul a fost prelungită la 28 februarie 2015 pe un termen de
30 de zile, până la data de 01 aprilie 2015, ora 09:00, la 01 aprilie 2015, pe un termen
de 30 de zile, până la data de 01 mai 2015, ora 09:00, la 30 aprilie 2015, pe un termen
de 30 de zile, până la data de 31 mai 2015 ora 09:00, la 28 mai 2015 pe un termen de

30 de zile, până la data de 30 iunie 2015, ora 09:00, la 29 iunie 2015 pe un termen de 30 de zile, până la data de 30 iulie 2015, ora 09:00.

La 10 octombrie 2016, prin ordonanța procurorului, a fost dispusă scoaterea de sub urmărire penală a învinutului Serghei Egorov, pe motivul că fapta nu a fost săvârșită de acesta.

Prin acțiunile organelor de urmărire penală și ale procuraturii i s-a cauzat un prejudiciu moral, constând din suferințe aduse atât acestuia, manifestate prin retrăirile care le-a avut în perioada cât a fost privat de libertate, disconfortul psihologic, la gândul că familia acestuia duce lipsuri, atât materiale cât și morale.

Serghei Egorov a menționat că a fost privat ilegal de libertate timp de 5 luni, 29 zile, iar toată această perioadă a fost în imposibilitatea să muncească pentru a-și întreține familia, fiind privat de posibilitatea de a se afla lângă familie, copiii fiind privați de dragostea, grija și educația din partea tatălui lor, iar soția, datorită lipsei lui Serghei Egorov a fost nevoită să muncească ocazional în diferite locuri pentru a putea întreține familia.

În acest context reclamantul a solicitat încasarea venitului ratat în perioada în care a fost privat de posibilitatea de a munci, reieșind din salariul mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2015, care constituia 4 500 lei, iar luând în calcul timpul în care a fost privat de libertate și salariul mediu pe care l-ar fi putut obține dacă ar fi muncit, fiind la libertate, ar fi obținut un venit de 27 000 lei.

Prin hotărârea din data de 11 februarie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Central s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de către Serghei Egorov, s-a încasat de la bugetul de stat al Republicii Moldova, prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Serghei Egorov prejudiciul moral în mărime de 15 000 lei. În rest acțiunea s-a respins. (f.d.59,75-78)

Pentru a ajunge la această concluzie instanța de fond a reținut că prin prisma Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești pretențiile lui Serghei Egorov cu privire la repararea prejudiciului moral sunt parțial întemeiate, ori acesta s-a aflat în arest preventiv pe un termen de 6 luni, prelungit consecutiv, a fost pus sub învinuire în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 188, alin. (5) din Codul penal, iar în final a fost scos de sub urmărire penală, întrucât fapta nu a fost săvârșită de acesta. Astfel, instanța de fond a conchis în baza principului compensării rezonabile și echitabile a prejudiciului moral, acordând pentru limitările drepturilor lui Serghei Egorov realizate de către organele de urmărire penală, o satisfacție echitabilă în mărime de 15 000 lei.

Referitor la repararea prejudiciului material instanța de fond a reținut că Serghei Egorov a pretins încasarea venitului ratat prin prisma salariului pe care putea să-l obțină în cazul în care nu ar fi fost privat de posibilitatea de a munci. Pretenția respectivă a fost considerată de instanța de fond ca fiind neîntemeiată, ori se solicită compensarea unui venit, care nu a existat de fapt și de drept la momentul survenirii circumstanțelor invocare drept privare de posibilitatea de a-l obține.

Curtea de Apel Bălți, prin decizia din data de 08 august 2019 a respins apelurile declarate de către Ministerul Justiției și de către Procuratura Generală, a menținut

hotărârea din data de 11 februarie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Central. (f.d. 111,112-119)

Împotriva deciziei instanței de apel, la data de 13 septembrie 2019 a declarat recurs Procuratura Generală, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea cererii de chemare în judecată depusă de către Serghei Egorov. (f.d. 123-125)

În motivarea recursului Procuratura Generală a indicat că instanțele de judecată au aplicat eronat normele de drept material, ori din sensul art. 6 și 3 al Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 rezultă că pentru angajarea răspunderii statului pentru prejudiciul cauzat prin erori judiciare și de anchetă sunt necesare condiții speciale și anume fapta ilicită în calitate de condiție generală de răspundere delictuală, o altă condiție este actul de reabilitare, care să ateste admiterea erorii judiciare și prejudicierea neîntemeiată a persoanei. În speță, Serghei Egorov nu a fost atras la răspundere penală și nici nu i s-a acordat statut de inculpat/învinuit, motiv din care acesta nu întrunește calitatea persoanei care poate beneficia de dreptul la careva despăgubiri, dat fiind faptul că nu s-a stabilit atragerea ilegală la răspundere penală, reținerea ilegală, sau aplicarea măsurilor preventive ilegal.

La 31 octombrie 2019 Ministerul Justiției a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea cererii de chemare în judecată. (f.d. 138-143)

În motivarea recursului Ministerul Justiției a indicat că instanța de apel, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, eronat a interpretat dreptul material care reglementează aprecierea prejudiciului material și moral. Pentru angajarea răspunderii statului pentru prejudiciul cauzat prin erori judiciare și de urmărire penală, sunt necesare unele condiții speciale, și anume existența faptei ca ilicite. La materialele cauzei nu există nici-un act emis de către judecătorul de instrucție sau de către instanța de judecată prin care acțiunile organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanței de judecată ar fi fost declarate ilegale.

Ministerul Justiției a susținut că toate măsurile procesuale ce au fost întreprinse sunt prevăzute de lege și care sunt necesare într-o societate democratică, au un scop legitim de a asigura lupta cu criminalitatea și acest scop este proporțional anumitor restricții care pot avea loc în cadrul desfășurării lor. În speță, măsurile preventive sub formă de arest aplicate față de Serghei Egorov au fost menținute în instanța ierarhic superioară, în atare circumstanțe este inadmisibil de a constata ilegalitate acțiunilor admise în cadrul urmăririi penale, în condițiile în care instanța de judecată a autorizat aceste acțiuni.

Cu referire la prejudiciul moral acordat de instanțele de judecată îl consideră exagerat și inexplicabil. Instanța de fond și instanța de apel au ignorat principiile conform căreia unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că quantumul despăgubirilor trebuie stabilit astfel încât acesta să aibă efect compensatoriu, și nu trebuie să constituie nici sume excesive

pentru autorii daunelor, și nici venituri nejustificate pentru victimele daunelor (Cauza Cozimolici decizia Col. pen. lărg. CSJ din 26.12.2008, dos.nr.lra-1359/08).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele cauzei atestă că decizia Curții de Apel Bălți a fost pronunțată la 08 august 2019, publicată pe portalul național al instanțelor de judecată și expediată în adresa participanților la proces la 06 septembrie 2019. Procuratura mun. Bălți a recepționat copia deciziei la 06 septembrie 2019, iar Ministerul Justiției la 12 septembrie 2019, (f.d. 120, verso, 121)

În aceste circumstanțe recursurile declarate de către Procuratura Generală la 13 septembrie 2019 și de către Ministerul Justiției la 31 octombrie 2019 se consideră a fi declarate în termen.

Examinând temeiurile de admisibilitate ale recursurilor în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia, că recursurile declarate de către Procuratura Generală și Ministerul Justiției, sunt inadmisibile din următoarele considerente.

Verificând motivele de casare, invocate în recursuri, completul Colegiului atestă, că Procuratura Generală și Ministerul Justiției au indicat argumente ce țin de dezacordul cu felul în care instanțele de judecată au apreciat înscrisurile probatorii și au constatat circumstanțele cauzei. Nu pot fi reținute ca temei de admisibilitate aceste argumente, deoarece țin de reaprecierea probelor, fapt inadmisibil în recurs.

Conform regulilor din Secțiunea a 2-a din Capitolul XXXVIII al Codului de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Recursul exercitat conform secțiunii a 2 - a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procesual, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Astfel, completul Colegiului constată că argumentele invocate în recursuri nu pot constitui temei de casare a deciziei recurate, or, acesta nu se încadrează în cele expres stabilite la art. 432, alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederilor art. 432, alin. (1) din Codul de procedură civilă părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a

fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433, lit. a) din Codul de procedură civilă cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să poseze puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când în recursurile declarate de către Procuratura Generală și Ministerul Justiției, asemenea aspecte nu se regăsesc.

În speță, completul Colegiului menționează, că recursurile în cauză conțin obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenților la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate de recurenți nu pot constitui temei de admisibilitate a recursurilor, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, așa cum formal invocă Procuratura Generală și Ministerul Justiției, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de către Procuratura Generală și Ministerul Justiției, inadmisibile.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431, alin. (1) și (2), art. 433, lit. a), 440, alin. (1) și (1¹) ale Codului de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursurile, declarate de către Procuratura Generală și Ministerul Justiției, se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Victor Burduh

Maria Ghervas